

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1800/2020
15.10.2020. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Браниславе Апостоловић, председника већа, Бранислава Босиљковића и Данијеле Николић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Радмила Марушић адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Горан Јелушић адвокат из ..., ради чинидбе, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 290/15 од 03.08.2015. године, у седници већа одржаној дана 15.10.2020. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ПРИХВАТА СЕ предлог Апелационог суда у Крагујевцу за одлучивање о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде тог суда Гж 290/15 од 03.08.2015. године, као о изузетно дозвољеној.

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж 290/15 од 03.08.2015. године и пресуда Основног суда у Чачку П 1409/2010 од 22.04.2014. године и предмет **враћа** првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Чачку П 1409/2010 од 22.04.2014. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезе тужени да помери жичану ограду између парцела странака, тако што ће ограду померити у делу парцеле ... за површину од 15м² и у делу парцеле ... за површину од 4м², поставити ограду северном страном међе - катастарском међом између парцела ... и ... и између парцела ... и ... те успоставити првобитно стање какво је било пре померања ограде и уклонити део надстрешнице од 10м² која се налази на катастарској парцели тужиоца број Ставом другим изреке, обавезан је тужилац да на име накнаде трошкова парничног поступка исплати туженом износ од 111.950,00 динара у року од осам дана од дана пријема пресуде под претњом принудног извршења.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 290/15 од 03.08.2015. године одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена пресуда Основног суда у Чачку П 1409/2010 од 22.04.2014. године.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је, на основу члана 395. Закона о парничном поступку („Службени гласник Републике Србије“, број 125/04 и 111/09-ЗПП), благовремено изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Решењем Апелационог суда у Крагујевцу РЗ 10/18 од 01.02.2018. године дозвољена је посебна ревизија тужиоца изјављена против пресуде тог суда Гж 290/15 од 03.08.2015. године.

Врховни касациони суд је прихватио предлог другостепеног суда да се о ревизији тужиоца одлучује на основу члана 395. ЗПП, ради разматрања правног питања активне легитимације у спору за заштиту права својине по тужби лица које у катастру непокретности није уписано као власник.

Из тог разлога одлучено је као у првом ставу изреке.

Одлучујући о изјављеној ревизији, на основу члана 399. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да је тужиочева ревизија основана.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је уговором о купопродаји од 03.08.1982. године од продавца ВВ купио породичну стамбену зграду са правом коришћења парцеле на којој се зграда налази, без њене ближе идентификације. Потписи уговарача на том уговору нису оверени од стране суда. Продавац је тужиоцу предао ограђени плац са кућом, али промена права власништва није извршена код надлежних органа. Ограђени плац чини земљиште које је у катастру непокретности уписано као парцеле ..., ... и ... КО Отац туженог је купио стамбени објект на парцели ... КО Правноснажном пресудом на основу признања Општинског суда у Чачку П 952/74 од 19.06.1974. године утврђено је право коришћења правног претходника туженог са уделом од 1/3 идеална дела на означеној парцели. Између тужиочевог плаца и парцеле туженог постојала је ограда која је у једном делу померана током 1984. године. Између оца туженог и других сукорисника парцеле ... КО ... закључен је уговор о уређењу начина њеног коришћења, оверен код Општинског суда у Чачку 26.10.1990. године под Ов. 3499/90. Тим уговором је, између осталог, предвиђено да се правни претходник туженог, за улаз у свој део парцеле ... КО ..., може користити и делом парцеле ... КО ... која је у поседу тужиоца јер је и тај део купљен за ту намену од продавца ГГ.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је одбио тужбени захтев. По становишту тог суда, право својине на непокретности на основу правног посла стиче се уписом у јавну књигу или на други одговарајући начин (члан 33. Закона о основама својинскоправних односа), а тужилац није уписан као власник парцела ..., ... и ... КО ... па зато није активно легитимисан у овом спору.

И по становишту другостепеног суда, тужилац не може тражити заштиту спорног стварног права на непокретности. По схватању тог суда, тужилац је био дужан да право својине докаже достављањем извода из јавне књиге у којој је евидентиран као власник, а уколико није уписан био је дужан да достави ваљане исправе којима доказује да своје право изводи из права лица које је раније било уписано у јавне књиге. Жалбене наводе тужиоца да се налази у поседу предметних парцела тај суд је сматрао неоснованим јер му посед не даје статус власника земљишта.

По налажењу Врховног касационог суда, нижестепени судови су у овом спору погрешно применили материјално право.

Тужиоцу је, имајући у виду разлоге наведене у образложењима пресуда нижестепених суда, ускраћена судска заштита на основу члана 37. Закона о основама својинскоправних односа.

Међутим, судови су у овом спору занемарили одредбу члана 41. наведеног закона. Том одредбом прописано је да лице које је прибавило индивидуално одређену ствар по правном основу и на законит начин, а није знало и није могло знати да није постало власник, има право да захтева њен повраћај од савесног држаоца код кога се та ствар налази без правног основа или по слабијем правном основу (тужба из претпостављеног права својине). У спору по таквој тужби не доказује се право својине већ јаче право на државину.

Тужилац је у државини земљишта у КО ... које је ограђено и које му је предао у посед ВВ, а које чини део катастарске парцеле ... у површини од 398м² на којем се налази кућа, део катастарске парцеле ... површине 22м² и део парцеле ... површине 11м². Писаним неоввереним уговором о купопродаји од 31.08.1982. године тужилац је од ВВ купио приземну стамбену зграду у улици ... у ... са правом трајног коришћења ограђеног плаца. Тужиочев продавац је писаним, неоввереним анексом уговора од 26.12.1972. године од ДД купио кућу са пет одељења у означеној улици на катастарској парцели ... КО ..., са плацем површине 4а. Продавац ДД је писаним, неоввереним уговором од ЂЂ купио плац - део парцеле ... КО ... у површини од 720м².

Тужени држи земљиште у КО ... које чине парцеле ... и ..., али и део парцеле ... у површини од 15м² и део парцеле ... у површини од 4м², за које тужилац тврди да су до померања ограде чинили саставни део његовог ограђеног плаца. Отац туженог је 15.07.1971. године од продавца ГГ купио зграду на парцели ... КО ... и део те парцеле у површини од 3а, уговором на којем потписи уговарача нису оверени код суда. Право својине оца туженог на згради на парцели ... КО ... и право сукоришћења те парцеле са 1/3 дела утврђено је правноснажном пресудом на основу признања. Парцела ... граничи се са парцелом ... а део парцеле ... граничи се са парцелом ... све у КО

У таквој ситуацији нижестепени судови су пропустили да примене члан 41. Закона о основама својинскоправних односа, због чега нису утврђивали чињенице која од странака има јаче право државине на спорном земљишту - деловима парцела ... и ... КО ... који су предмет овог спора.

Из тог разлога, пресуде нижестепених суда су морале бити укинуте и предмет враћен првостепеном суду на поновно суђење.

У поновљеном суђењу првостепени суд ће поступити у складу са изнетим примедбама у вези са применом члана 41. Закона о основама својинскоправних односа приликом одлучивања о основаности захтева.

Укиниута је и одлука о трошковима поступка јер зависи од коначног исхода спора.

Сходно изложеном, на основу члана 407. став 2. ЗПП, одлучено је као у другом ставу изреке.

Председник већа - судија
Бранислава Апостоловић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић